
Вісник

Нехай не гасне світло науки!

ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ

1-2 '2015

Матеріали друкуються
мовами оригіналів –
українською та російською

Науково-виробничий
фаховий журнал
2015, № 1-2 (76-77)

ВІСНИК ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ

NEWS OF POLTAVA STATE AGRARIAN ACADEMY

Адреса редакції:
36003, м. Полтава,
вул. Г. Сковороди, 1/3,
Полтавська державна
аграрна академія,
редакційно-видавничий відділ,
тел. 05322-7-40-97
E-mail: visnyk@pdaa.edu.ua
<http://www.pdaa.edu.ua>

ЗАСНОВНИК –
Полтавська державна
аграрна академія.
Видається з грудня 1998 року.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 17244-6014 ПР від 21.10.2010 р.

© «Вісник Полтавської державної
аграрної академії», 2015

<i>Опара М. М.</i> Нехай не згасне зірка перлини аграрної науки! (До 130-річчя Полтавської сільськогосподарської дослідної станції імені М. І. Вавилова НААНУ).....	7
---	---

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО. РОСЛИННИЦТВО

<i>Писаренко П. В., Хлебнікова Я. О.</i> Про можливість впливу сонячної активності на врожайність сільськогосподарських культур у Полтавській області.....	11
<i>Зуза В. С., Рожков А. О., Гутянський Р. А.</i> Урожайність сої залежно від попередника, метеорологічних умов та ефективності гербіциду	22
<i>Мельник А. В., Троценко В. І., Говорун С. О.</i> Винос основних елементів живлення рослинами соняшнику залежно від сортових особливостей, попередників і норм мінеральних добрив в умовах північно-східного Лівобережного Лісостепу України	25
<i>Крамарьов С. М., Крамарьов О. С., Христенко А. О., Токмакова Л. М., Жученко С. І., Сироватко В. А., Цьова Ю. А., Сироватко К. В.</i> Порівняльна оцінка вмісту рухомого фосфору в різних генетичних горизонтах чорнозему звичайного	29
<i>Яновський Ю. П., Суханов С. В., Гричанюк В. П.</i> Особливості біології та шкідливості вічкової галиці (<i>Thomasiniana Oculiperda</i> Rubs.) і захист від неї саджанців яблуні в розсаднику Лісостепу України	32
<i>Яновський Ю. П., Суханов С. В., Михайленко Л. П., Чепернатий Є. В.</i> Особливості біології оленки волохатої (<i>Ericometis Hirta</i> Poda.) та заходи обмеження її шкідливості в промислових насадженнях суниці в зоні лісостепу України	36
<i>Колєснікова Л. А., Федюшко М. П.</i> Аналіз фітотоксичності нафтозабруднених ґрунтів	41
<i>Поспелова Г. Д.</i> Видовий склад фітопатогенної флори насіння сої.....	44
<i>Курдюкова О. М., Жердєва К. О.</i> Угрупування та інвазія <i>Cyrlachaena Xanthiifolia</i> на антропогенно порушених ектопах	49
<i>Диченко О. Ю.</i> Просторово-часова динаміка рослинного покриву як фактора динаміки чисельності шкідливих комах.....	55

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО. ТВАРИННИЦТВО

<i>Войтенко С. Л.</i> Генофонд порід тварин Полтавщини та ризику втрати місцевих популяцій	60
<i>Чухліб Є. В., Голуб Н. Д., Скарєднов Д. Ю.</i> Остеологічні дослідження свиней Полтавської м'ясної породи за умов використання соєвих кормів різних технологій приготування.....	65
<i>Бондаренко О. М.</i> З історії розвитку скотарства на Полтавщині (кінець XIX – початок XX століття)	69
<i>Усачова В. Є.</i> Сучасний стан рибицтва, історія та розвиток галузі на Полтавщині	74
<i>Палій А. П.</i> Встановлення чинників, які впливають на процес промивання молокопроводу	80
<i>Гончарова І. І.</i> Здатність телиць м'ясних порід до відтворення залежно від рівня годівлі	84
<i>Ляшенко А. О.</i> Кореляційна залежність між якісними показниками сперми бугаїв довготривалого зберігання.....	87

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

<i>Євстаф'єва В. О., Гаврик К. А.</i> Поширення акарозів собак в умовах м. Кременчука	91
<i>Киричко Б. П., Звенігородська Т. В., Семіренко В. В.</i> Кількість і види мікроорганізмів за хірургічної інфекції у свиней.....	95
<i>Кулинич С. М.</i> Лікування випадкових гнійних ран у коней на базі чутівського кінного заводу «Тракен»	99
<i>Передера С. Б., Кінаш О. В.</i> Визначення чутливості грибів роду <i>Mucor</i> та <i>Aspergillus</i> до деяких речовин рослинного походження.....	102
<i>Щербакова Н. С., Передера Ж. О., Передера С. Б., Лубенська А. Ю.</i> Знезараження ковбасних виробів за допомогою мікрохвиль.....	106
<i>Клименко О. С.</i> Поширення паразитозів кролів у приватних господарствах Полтавської області	109
<i>Коне М. С., Корчан Л. М., Держговська Є. О., Забіяка О. О.</i> Ефективність лікування та профілактики каліцивірозу котів в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» м. Полтава	113
<i>Панікар І. І.</i> Морфологія лімфоїдних утворень, асоційованих зі слизовими оболонками трубкоподібних органів свині свійської на ранніх етапах постнатального періоду онтогенезу	116
<i>Маслак Ю. В., Собакар А. В.</i> Етіопатогенез остеодистрофії у кіз зааненської породи.....	119
<i>Мельничук В. В., Назаренко О. С., Назаренко С. І.</i> Біохімічні зміни в сироватці крові свиней хворих на трихуроз	124

ЕКОНОМІКА

<i>Литвин О. Ю.</i> Проблеми сучасної системи будівництва нового житла	127
--	-----

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

<i>Дмитриков В. П., Шестозуб А. Б., Олійник М. А.</i> Комплексний підхід до підвищення споживчих властивостей мінеральних добрив на прикладі кальцієвої селітри	131
<i>Дрючко О. Г., Стороженко Д. О., Бунякіна Н. В., Іваницька І. О., Голубятніков Д. В.</i> Термоаналітичний комплекс для ідентифікації речовин методом диференціально-термічного аналізу	134
<i>Опара Н. М.</i> Проблемні питання викладання БЖД у ВНЗ України	138
<i>Падалка В. В.</i> Від складного до простого за «шишацькими технологіями»	141
<i>Ляшенко С. В.</i> Підготовка засобів малої механізації до зберігання	145
<i>Беседа А. А.</i> Исследование сопротивления при обтекании посевного материала потоком в семятокопроводе	152

СТОРІНКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

<i>Кулібаба М. Ю.</i> Ріст і розвиток сої залежно від строків сівби та мікробіопрепарату.....	155
<i>Степаненков Г. В.</i> Вплив якості питної води на стан здоров'я населення Полтавської області в 2001–2012 роках.....	160

ЗМІСТ

<i>Міленко О. Г.</i> Зміна тривалості періоду вегетації та фаз росту і розвитку рослин сої залежно від умов вирощування	165
<i>Папка О. С.</i> Деякі питання біології проростання ваточника сирійського	172
<i>Горобець В. О.</i> Схрещування свиней як спосіб підвищення їх відгодівельних і м'ясних ознак.....	174
<i>Канівець Н. С.</i> Лікування телят за виразки язика.....	178
<i>Дворник І. В.</i> Роль тіньової економіки у формуванні доходів сільського населення.....	182
<i>Македон Г. М.</i> Споживчі настрої сільського населення: аналіз соціальних факторів	188

ЮВІЛЕЇ

<i>Аранчій В. І., Писаренко П. В.</i> Він новий обрій серцем угадав... (професору Полтавської державної аграрної академії Миколі Миколайовичу Опарі – 75 років)	193
<i>Опара М. М., Опара Н. М., Снітко Л. О.</i> До 55-річчя Віктора Анатолійовича Вергунова	196
<i>Нагаєвич В. М., Слинко В. Г., Березницький В. І., Бондаренко Е. Н.</i> Ученому и педагогу – 80 лет (к 80-летию Вениамина Ивановича Герасимова)	198
<i>Аранчій В. І., Опара М. М., Самородов В. М., Снітко Л. О.</i> До 120-річчя Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського	199
Аннотации.....	200
Annotations.....	209

УДК 619:616-078:636.9
© 2015

*Коне М. С., кандидат ветеринарних наук,
Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук,
Держговська Є. О., аспірант*

(науковий керівник – кандидат ветеринарних наук С. Б. Передера)

Полтавська державна аграрна академія

Забіяка О. О., лікар ветеринарної медицини

ТОВ «Біоцентр», м. Полтава

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ КАЛІЦИВІРОЗУ КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІК ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА

Рецензент – доктор ветеринарних наук С. М. Кулинич

Вивчено вікову й породну чутливість, сезонність виникнення та динаміку прояву каліцивірозу у котів в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава. Запропоновано різні схеми лікування каліцивірозу котів. Встановлено, що каліцивіроз частіше реєструється серед котів віком від двох місяців до одного року. Більш схильними до захворювання є безпородні тварини. Хвороба має виражену сезонність, що проявляється частішими випадками у весняно-літньо-осінній період. Запропонована нами схема лікування каліцивірозу котів забезпечує високу терапевтичну ефективність.

Ключові слова: каліцивіроз, кіт, лікування, схема, ефективність.

Постановка проблеми. Каліцивіроз котів (або каліцивірусна інфекція кішок) – високо контагіозна вірусна гостропротікаюча хвороба, яка характеризується різким підвищенням температури, ринітом, кон'юнктивітом, ураженням ротової порожнини, що проявляється утворенням виразок на язиці, щоках та піднебінні [1, 3, 5].

Каліцивіроз на сьогодні лишається одним із найпоширеніших вірусних інфекційних захворювань котів, що призводить до значних економічних і моральних втрат. Загальні економічні збитки від даної хвороби складаються із затрат, пов'язаних із загибеллю тварин та на проведення профілактичних, протиепізоотичних і лікувальних заходів [4, 6, 8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Аналізуючи дані журналів реєстрації хворих тварин ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» за 2011–2013 роки, можна зробити висновок, що в місті Полтава каліцивіроз котів є поширеним явищем. Провідні лікарі ветеринарних клінік міста стверджують, що за останні роки почастишали випадки захворюваності котів інфекційни-

ми хворобами, у тому числі й каліцивірозом. У зв'язку з цим виникає потреба в розробці нових ефективних схем лікування та профілактики даної хвороби.

Діагностика захворювання складна й проводиться комплексно на підставі епізоотологічних даних, клінічних ознак та результатів лабораторних досліджень [2, 3, 7].

Метою наших досліджень є аналіз епізоотичного процесу за каліцивірусної інфекції котів в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава.

Завдання – провести порівняльну оцінку схем лікування каліцивірозу у котів і розробити найбільш ефективну схему терапії та профілактики у тварин.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводилися в період 2011–2013 років на базі ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава.

Для вивчення порівняльної ефективності різних схем лікування каліцивірозу у котів в умовах зазначених ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» нами було відібрано три різні вікові групи тварин (по 7 котів у кожній), хворих на гостру форму каліцивірозу. Тварин відбирали за принципом аналогів.

На базі приватного заводчика британської короткошерстої породи кішок О. О. Зуєвої, яка проживає у зоні діяльності ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» міста Полтава, з метою порівняльної оцінки ефективності різних вакцин проти каліцивірозу, нами був поставлений дослід. За період із вересня по грудень 2013 року в розпліднику окотилися 6 кішок. У цілому від них було одержано 30 кошенят британської породи. З народжених кошенят було сформовано 3 дослідні групи (по 10 тварин у кожній).

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Для профілактики каліцивірозу котів використовували наступні вакцини: Мультифел-4, Квадрикет, Нобівак Трикет.

Результати дослідження. Для оцінки епізоотичної ситуації щодо каліцивірозу в місті Полтава ми аналізували дані ветеринарної звітності по захворюваності котів у ветеринарних клініках ТОВ «Біоцентр».

Результати аналізу породної сприйнятливості котів до каліцивірозу свідчать про те, що частіше ця хвороба у місті Полтава реєструється серед безпородних тварин (40,8 % від загальної кількості хворих).

Найчастіше каліцивіроз реєстрували у кішок у віці від двох місяців до одного року. Слід зазначити, що каліцивіроз у кішок не зустрічався у віці до двох місяців і старше п'яти років.

Іншими словами, каліцивірозом хворіють кішки різних вікових груп, але найбільш сприйнятливі – кошенята до одного року.

Крім того, слід звернути увагу на те, що кошенята до двох місяців не хворіють, що, на наш погляд, є наслідком вищого імунного захисту кошенят, які одержують антитіла з молозивом матері.

Аналізуючи отримані дані, ми встановили, що

для каліцивірозу котів характерна сезонність перебігу: частіше дане захворювання реєструється у весняно-літньо-осінній періоди, але пік припадає на літо.

З метою визначення ефективності різних схем терапії гострої форми каліцивірозу котів трьох сформованих груп лікували різними комплексами препаратів.

Результати дослідження різних схем лікування котів у клініках ТОВ «Біоцентр» наведені в таблиці 1.

Як свідчать дані таблиці 1, найбільшу ефективність лікувальних заходів отримали під час використання схеми, що включала 5 % розчин Енрофлоксу, Фоспреніл, Циклоферон, Гамавіт, Катозал, РБС.

Терапевтична ефективність становить 100 %.

Результати проведеного дослідження з вивчення ефективності вакцинації проти каліцивірозу у кішок відображені у таблиці 2.

Аналізуючи отримані дані таблиці 2, ми встановили, що найефективнішим виявився третій метод профілактичної вакцинації (Квадрикет) – з 10-ти тварин жодна не захворіла.

1. Терапевтична ефективність різних схем лікування каліцивірозу котів (n = 7)

Група тварин	Схема лікування	Одужало		Загинуло	
		тварин	%	тварин	%
1	5 % розчин Енрофлоксу + Гамавіт + Катозал + РБС + Циклоферон + Фоспреніл	7	100,0	-	-
2	5 % розчин Енрофлоксу + Гамавіт + Катозал + РБС + Циклоферон	6	85,71	1	14,29
3	5 % розчин Енрофлоксу + Гамавіт + Катозал + РБС	4	57,14	3	42,86

Примітка: n – кількість тварин у групі.

2. Порівняльна ефективність різних вакцин за профілактичної імунізації кішок (n = 10)

Група тварин	Вакцини	Не захворіло		Захворіло	
		абсолютне число	%	абсолютне число	%
1	Мультифел-4	8	80,0	2	20,0
2	Нобівак трикет	9	90,0	1	10,0
3	Квадрикет	10	100,0	-	-

Примітка: n – кількість тварин у групі.

Висновки:

1. Каліцивірозом хворіють кішки різних порід, проте частіше дане захворювання реєструється серед безпородних тварин.

2. Ензоотія каліцивірозу у кішок має виражену сезонність (частіше проявляється у весняно-літньо-осінній період).

3. Каліцивіроз реєструється у кішок різного віку, але більш схильні до зараження тварини

віком від двох місяців до одного року.

4. Розроблена нами схема лікування, що включає 5 % розчин Енрофлоса, Фоспреніл, Циклоферон, Гамавіт, Катозал і РБС у дозах відповідно до ваги тварини, має найвищу ефективність (100 %).

5. Для профілактики каліцивірозу котів найбільш ефективною виявилася вакцина «Квадрикет».

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Борисевич В. Б.* Болезни кошек / В. Б. Борисевич, Б. В. Борисевич. – К., 1997. – 143 с.

2. *Зелютков Ю. Г.* Инфекционные болезни кошек / Ю. Г. Зелютков, В. А. Машеро, В. В. Петров. – Витебск : ВГАВМ, 2003. – 60 с.

3. *Крылов А. Н.* Биологические свойства возбудителя калицивируса кошек и разработка метода диагностики болезни / А. Н. Крылов : дис. на соиск. уч. степени к. б. н. – М., 2000. – 198 с.

4. *Лукьянова М. А.* Лечение и профилактика калицивируса кошек / М. А. Лукьянова // Студенческий вестник аграрных наук. – Симферополь, 2011. – №28. – С. 48–50.

5. *Ремси Я.* Инфекционные болезни собак и кошек. Практическое руководство / Я. Ремси, Б. Теннант. – М. : Аквариум, 2005. – 290 с.

6. *Сулимов А. А.* Вирусные болезни кошек / А. А. Сулимов. – М. : Колос, 2004. – 86 с.

7. *Щербина Е. В.* Применение препаратов Гамавит, Фоспренил, Максидин в схемах лечения заболеваний мелких домашних животных различной этиологии / Е. В. Щербина : матеріали 7-ї міжнар. наук.-практ. конф. [«Проблеми ветеринарного обслуговування дрібних домашніх тварин»]. – К., 2002. – С. 83–85.